

OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

III 9 4

celjani

KNJIŽNICA E. KARDELJA
MUZEJSKI TRG 1A
63000 CELJE

GLASILO DO CINKARNA
Letnik: XXXVI, številka 5
spetember, oktober 1989

Poštnina plačana pri PTT
enoti Celje

Celje - skladišče

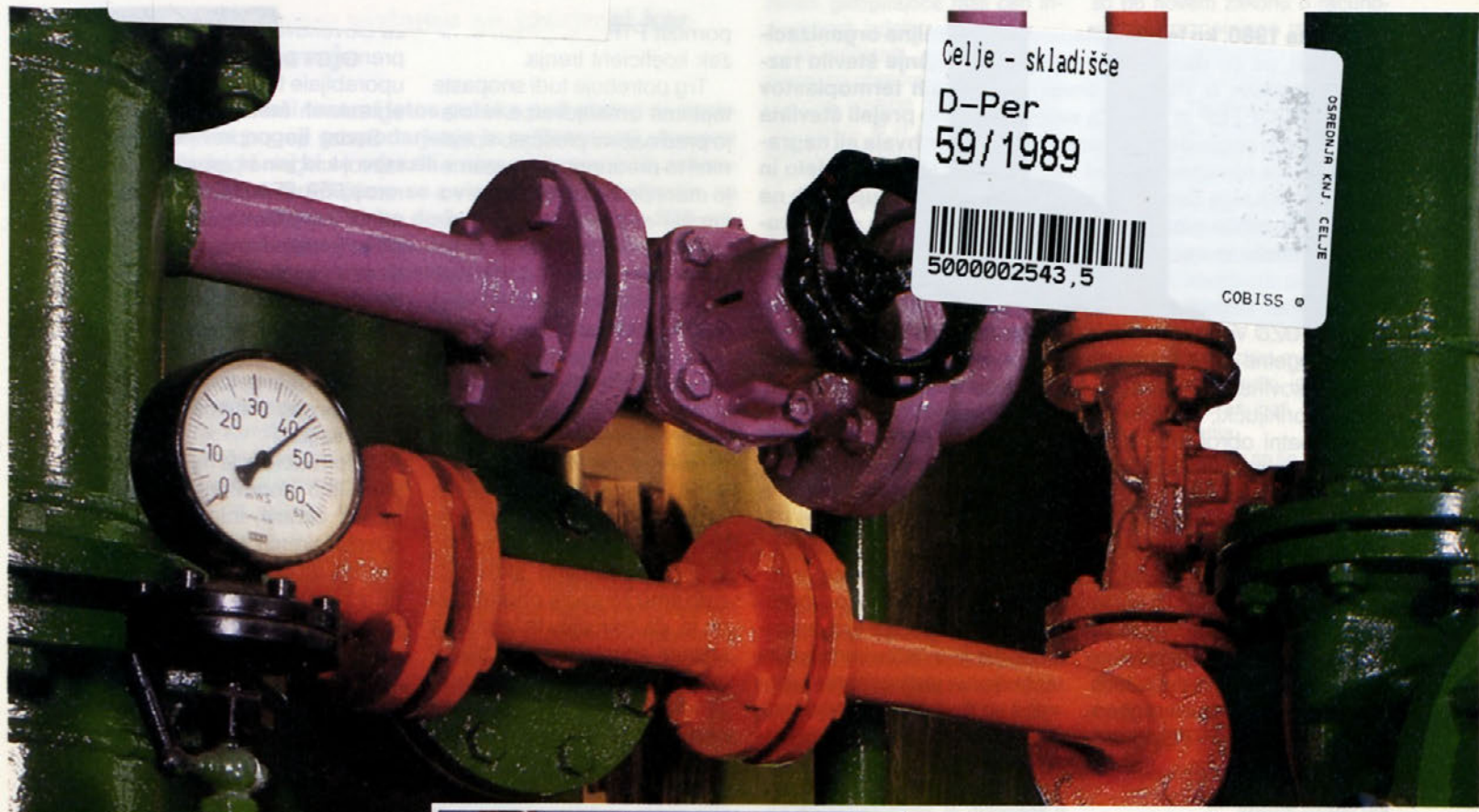
D-Per
59/1989

5000002543,5

OSREDNJA KNJ.
CELJE

COBISS o

Zahtevni izdelki osvajajo tržišče

Veflon danes in jutri

Od leta 1980, ko je bila ustanovljena temeljna organizacija Veflon, pa do danes, smo izdelali precejšnje število različnih izdelkov iz PTFE in drugih fluoriranih termoplastov kot so: PVDF FEP in PFA. Za svoje delo smo prejeli številna priznanja in nagrade. Vendar nas nobena pohvala ali nagrada ne more obvarovati pred konkurenco, kot samo delo in nenehno iskanje tistih izdelkov, ki jih trg potrebuje, a jih na tržišču še nihče nima. Zato je treba neprestano slediti razvoju v svetu in zahtevam tržišča.

Trenutno najbolj zanimivi izdelki TOZD Veflon so FEP in PFA krogelne pipe v kombinaciji s kovinami, PTFE cevovodi s priključki, dozirne črpalke, batni obročki za suhe kompresorje, Veflex tesnila za tesnenje prirobnic, toplotni izmenjevalci za hlajenje oz. segrevanje agresivnih medijev, nanos PVDF-a in nanos PTFE disperzije, ki služi kot ločilna površina v kalupih za vliivanje umetnih mas in izdelkov iz gume. V zadnjih dveh letih smo razvijali in razvili regeneracijo vseh vrst PTFE odpad-

kov, s čimer bomo lahko izkoristili vse odpadke čistega PTFE in jih predelali v nove, za tržišče zanimive izdelke. Tako se v mostogradnji čedalje bolj uveljavljajo drsni ležaji iz PTFE za kar bo naš novi material iz regenerata kot nalašč, saj ima v primerjavi z originalnim PTFE večjo trdoto in odpornost na pritisk. PTFE plošče iz regenerata bomo lahko uporabili za drsne ležaje tudi pri cevovodih in v ladjedelnstvu za splavljanje ladij v morje. Uporabil se bo lahko povsod tam, kjer se zahteva povečana od-

pornost PTFE na pritisk in nizek koeficient trenja.

Trg potrebuje tudi snopaste toplotne izmenjevalce, ki imajo pred našimi ploščato spiralnimi to prednost, da zavzamejo manj prostora in imajo v volumski enoti večjo grelnost oz. hladilno površino. Na obstoječih »pastnih ekstrudorjih« ne moremo izdelati neskončno dolgih cevi, zato bomo uvozili ekstruder firme Reifenhauesser, s katerim bo možno ekstrudirati cevi iz FEP, PFA ali PVDF neskončnih dolžin in premerov od 1 do 20 mm. Tehnika izdelave snopastih izmenjevalcev toplote, ki jo je prvi razvil Du Pont, še vedno velja za poslovno skrivnost, zato smo že sedaj pripravljene na to, da osvojitev te tehnike z lastnim znanjem ne bo niti hitra niti lahka. Nova linija proizvodnje FEP cevi bo tudi osnova za razvoj umetnih žil

za človekovo telo. Cevi večjih premerov pa se bodo lahko uporabljale tudi za pretakanje agresivnih medijev.

Sedaj se pripravljamo na razvoj krogelne pipe v kombinaciji FEP, PFA, PTFE z običajnimi cenejšimi termoplasti (PP, PE ipd.) Razvijamo pa tudi tehniko proizvodnje PTFE cevi z »navijanjem«, ki bodo kos visokim pritiskom. Naš razvoj bo šel vsekakor tudi v smeri osvajanja tehnike oblaganja posod večjih dimenzij s PTFE folijo.

Po informacijah, ki nam jih posredujejo dobavitelji surovin, in na osnovi informacij na specializiranih sejmih ugotavljamo, da za predelovalci PTFE v Evropi zelo malo zaostajamo. Naš osnovni cilj je ta razkorak še zmanjšati.

Ivica Žerjav

POGOJI ZA USTVARJALNOST

PODČRTANO

V današnjem prispevku si oglejmo nekaj misli psihologa mag. Janeza Mayerja, izrečenih na delovnem srečanju industrijskih psihologov v Iskri.

Delo, za katerega pogosto trdimo, da je ustvarilo človeka, ima svojo najvišjo obliko v ustvarjalnosti, to je v dejavnosti, usmerjeni k presežanju že ustvarjenega. Vsako delo ni ustvarjalno, vendar ustvarjalnost ni privilegij posameznikov. Ni dela, ki se ga ne bi dalo opravljati še bolje, res pa je, da se kakovost ustvarjalnih dosežkov razprostira od genialnih izumov, teorij, umetnin itd, do drobne vsakdanje ustvarjalnosti slehernega človeka.

Da nove ideje zaživijo, morajo biti, kot vsak novorojenček, zaželeljene. Ustvarjalnost pa je vedno prevratna, neprilagodljiva. Tako kot večna radovednost, raziskovalni duh, je splošna človekova lastnost tudi bojazen pred neznanim, težnja k stabilnosti, k ustaljenemu redu, ki ga nove ideje ogrožajo. Zato so v vseh ustvarjalnih okoljih novatorji zaščiteni pred birokracijo, nevoščljivostjo in konservativnimi težnjami večine.

Podjetje, ki ima ambicije po svetovnem trgu, danes lahko uspe edinole s strategijo ustvarjalnosti, usmerjenosti v lastno novo znanje. V podjetjih pa, ki se zadovoljijo z ustaljenimi proizvodnimi programi ali kvečjemu še z vlogo stezosledca tujih tehnologij, pa so ustvarjalne pobude moteč, namesto zaželjen dejavnik.

Najvišji nivo delovne motivacije v nekem podjetju je ustvarjalna atmosfera, to je nenehna usmerjenost v spreminjanje in presežanje obstoječega, kar delavci občutijo kot neke vrste napetost, spontano tekmovalnost s samim seboj in s konkurenco ter zadovoljstvo, ki spremlja delovne uspehe. Vodstvo, ki to uspe zagotoviti, je pol poti k »k odličnosti podjetja« že opravilo.

Vid

»CC« BILJARD

Treba bo zdržati

V obračunskem sistemu se predpisi kar naprej menjavajo

Poslovanje v naši tovarni letos poteka pod stalno se spreminjajočimi pogoji gospodarjenja in pričakovani ukrepi nove vlade, ki naj bi se odrazili v nizu spremenjenih zakonskih predpisov. Srečujemo se z visoko stopnjo inflacije, za katero napovedujejo, da bo do konca leta dosegla 800 odstotkov, spremenjena so bila določila pomembnih zakonov iz področja poslovanja in sicer zakon o podjetjih, zakon o finansiranju in zakon o računovodstvu. Tudi na področju zunanje trgovine se zakonski predpisi kar naprej spreminjajo.

Naša delovna organizacija je velik izvoznik tako na konvertibilnem kot na klirinškem področju. Stalna rast tečaja tujih valut je pozitivno vplivala na poslovanje, negativno pa na ukinitve izvoznih stimulacij.

Tudi na področju uvoza se zakonski predpisi kar naprej spreminjajo; ukinjene so bile sicer nekatere uvozne dajatve, kar pa ni bistveno vplivalo na razbremenitev stroškov poslovanja, saj so hitreje naraščale obveznosti, čeprav je nova vlada zagotavljala, da se bodo precej znižale in s tem razbremenile gospodarstvo.

Preskrbljenost s surovinami in reprodukcijskim materialom je bila dobra, občasno je primanj-

kovalo posameznih surovin predvsem iz uvoza, kar pa ni bistveno vplivalo na zmanjšanje proizvodnje. Bolj kot preskrbljenost s surovinami je na proizvodnjo vplivalo stanje na tržišču. Poslabšala se je namreč plačilna sposobnost mnogih delovnih organizacij, ki so naši kupci, zmanjšala pa se je tudi kupna moč prebivalstva, kar je posredno vplivalo na prodajo nekaterih naših izdelkov in s tem na stanje zalog in na proizvodnjo.

Ker se je proizvodnja prilagajala možnostim na tržišču ne ugotavljamo bistvenega povečanja zalog končnih izdelkov, razen v nekaterih primerih, ko je prišlo do začasnega zastoja prodaje oz.

zaradi sezonskih vplivov, so se pa vrednostno zaloge zelo povečale zaradi galopirajoče rasti cen industrijskih izdelkov.

Od polletnih rezultatov smo morali pri obračunu že upoštevati določila novega zakona o računovodstvu, ki je precej bilančnih kategorij postavil v čisto drugačen položaj, kot so to rezultati poslovanja doslej prikazovali. Tako smo napravili obračun po fakturirani realizaciji, s tem da so se odpisale terjatve, katerih zapadlost je nad 60 dni. Zelo se je spremenil način revalorizacije, saj po novem ni več revalorizacije amortizacije niti ni več nujna revalorizacija zalog. Na novo so uvedeni prihodki in odhodki od finansiranja, v katere se všttevajo vse prihodne in odhodne obresti in se valorizacija lastnih sredstev saldira samo z revalorizacijo materialnih in nematerialnih naložb.

V obračunu je prikazan bruto princip prikazovanja stroškov in prihodkov. Tako je na eni strani narastel celoten prihodek in na drugi strani stroški, ki so naraščali nekoliko hitreje kot celotni prihodek. Ker pa se v stroške všteva tudi del osebnih dohodkov, deloma pa se le-ti prikazujejo kot udeležba na akumulaciji, je dohodek v okviru pričakovanega povprečja v panogah dejavnosti temeljnih

organizacij.

Po temeljnih organizacijah, ki so po novem zakonu o računovodstvu razporejene med velike in srednje, je dosežen različen rezultat, ki je pri enih boljši, pri drugih slabši, vendar so vse temeljne organizacije poslovale pozitivno. Boljši rezultati so v tistih temeljnih organizacijah, ki niso imele velikih revalorizacij zalog, imele pa so kapitalne naložbe in zaradi tega veliko amortizacijo, kar se je odrazilo v izboljšanju poslovnega rezultata, saj se je spremenil način revalorizacije in se je morala vsa pozitivna razlika med revalorizacijskimi prihodki in odhodki posredno poračunati z rezultatom poslovanja.

Glede na to, da se še vedno nadaljujejo restriktivni ukrepi gospodarske politike in se nam še naprej obetajo zelo težki pogoji gospodarjenja, bomo morali ob vsaki spremembi tekoče ukrepati, če bomo hoteli zadržati dosežene poslovne rezultate oziroma jih izboljšati. Naš cilj je, da se vsaj zadržimo, če bo mogoče, pa izboljša, osebni in družbeni standard vseh zaposlenih v naši delovni organizaciji.

Marija BERNJAK

NAČRTOVANJE DO 1995

Najprej oceniti, kaj smo doslej naredili

Letošnje leto je za delavce v plansko-analitskih službah zelo naporno, ker praktično nobena ekonomska kategorija, starejša od enega meseca ni uporabna za primerjave, ki bi bile podlaga za odločitve. Pri vsem tem pa že skoraj vse leto napovedujejo prenavo gospodarskega sistema z ukrepi tako na področju zunanjetrgovinskega poslovanja kakor tudi na področju notranje trgovine, kjer naj bi bilo uvedeno tržno gospodarstvo.

Doslej je bilo poleg novih zakonskih predpisov v okviru organiziranosti podjetij in novega obračunskega sistema ter finančnega poslovanja še najbolj čutili ukrepe nove vlade na področju zunanje trgovine, kjer so bile ukinjene nekatere uvozne davščine, odpravljene stimulacije izvoza in uvedena realna rast tečaja tujih valut. Zaradi pomanjkanja kompleksnih ukrepov se je razbohotila inflacija, za katero trenutno ni organa, ki bi lahko verodostojno napovedal, kolikšna bo do konca leta, zato je pri stalno se spreminjajočih predpisih kakovostno

načrtovanje skoraj onemogočeno.

Na področju planiranja imamo sprejet nov Zakon na zvezni ravni, ki zavezuje k planiranju samo družbene dejavnosti, medtem ko je na republiški ravni še veljaven obstoječi republiški zakon o družbenem planiranju, ki je deloma obvezen tudi za delovne organizacije.

Več obveznosti za sestavo plana, vključno s poročili o poslovanju, nalaga podjetjem novi zakon o računovodstvu, ki je v zadnjih spremembah v juniju uvedel ponovno trimesečne periodične

obračune, hkrati pa pustil nespremenjene določbe o tem, da je potrebno v podjetju sestavljati oceno o verjetnem bodočem razvoju poslovanja in perspektivnosti proizvodnega programa in primerjati dosežene rezultate s predvidenimi.

V takšnem položaju je možno načrtovati predvsem po fizičnih kazalcih, česar smo se v našem podjetju že lotili.

Z ozirom na to, da se počasi izteka srednjeročni načrt 1986-90, se začinjajo priprave na področju srednjeročnega načrta za obdobje 1991-95. Poudarek je dan najprej pripravi ocen uresničevanja obstoječega načrta pri vseh odgovornih nosilcih na prostorskem in ekološkem področju. Ker delovne organizacije s svojimi investicijami vplivajo na spremembe v prostoru in okolju, se morajo aktivno vključiti v navedene priprave, zato smo v našem podjetju že začeli z delom preko investicijske službe.

Prav tako se pripravljamo na sestavo plana za leto 1990, ki bo zajel vse nosilce načrtovanja v

našem podjetju, to je nabavo, prodajo, proizvodnjo, kadre, investicije in razvoj, kamor so vključene tudi vse vzporedne storitvene dejavnosti.

Nekatere od nalog, ne glede na predvideno reorganizacijo naše delovne organizacije v enovito podjetje, že pripravljamo. Poudarek je predvsem na fizičnih kazalcih, preverjanju zalog in preskrbljenosti proizvodnje s surovinami ter možnostih plasiranja naših izdelkov. Ocene na področju ekonomskih kategorij so zaradi nenormalno visoke inflacije težje izvedljive.

Trendi letošnjega planiranja so takšni, da večjo pomembnost pridobivajo prostorske sestavine plana, zato bomo tudi v našem podjetju, morali dati pri sestavi načrta za prihodnje leto in naslednje srednjeročno obdobje, pomembno mesto varovanju in izboljšanju okolja, ravnanju z nevarnimi in komunalnimi odpadki, energetskemu katastru in prostorskim izvedbenim aktom.

Marija BERNJAK

PRVE RAZISKAVE TAL

V NAŠI OBČINI IMAMO TLA PRECEJ ONE-SNAŽENA. VSE PA ŠE NI RAZISKANO

V ponedeljek, 25. septembra 1989 je nosilec naloge »Tematska karta onesnaženosti zemljišč celjske občine«, dr. Lobnik iz Biotehnične fakultete, specialist za pedologijo, skupaj s sodelavci dr. Hudnikovo iz Kemijskega inštituta Boris Kidrič iz Ljubljane in dr. Medvedom iz Zavoda za zdravstveno varstvo iz Maribora ter ostalimi, prikazal kompleksnost te problematike.

Zbranim predstavnikom republiških in občinskih organov ter družbeno političnih organizacij, predvsem pa predstavnikom Društva za varstvo okolja in javnega obveščanja je povedal, da so zajeli 126 vzorčnih mest. Ta so bila v nižinskem delu občine določena z mrežo 1 krat 1 km in v hribovitem področju z mrežo 2 krat 2 km. Na vsakem mestu so odvzeli več vzorcev prsti v različnih globinah. V tej fazi so analizirali le površinske vzorce prsti, odvzete do globine 5 cm, na 44 različnih parametrih.

Iz dobljenih rezultatov so ugotovili, da v vseh preiskanih vzorcih škodljive koncentracije organskih snovi ne presegajo dovoljene meje, ki so jih povzeli iz normativov Evropske skupnosti.

Med njimi so tudi PCB (Poli-klorirani bifenili) in nekatera množično uporabljena zaščitna sredstva za rastline. Povišane so bile le vsebnosti tradicionalnih pesticidov na osnovi halogeniranih ogljikovodikov (DDT, DDE, TDD), ki smo jih opustili, vendar so bile vsebnosti še vedno pod dovoljeno mejo.

Podobno velja za škodljive anorganske snovi, ki vsebujejo kovine kot selen, živo srebro, titan, baker in krom. Dovoljene koncentracije v tleh presegajo tri težke kovine: kadmij, svinec in cink, na nekaterih mestih pa so nekoliko povečane tudi vsebnosti fluo-

ridov, arzena in niklja, vendar spet pod dovoljeno mejo.

Na osnovi teh podatkov so nosilci naloge izdelali tematske karte in razen izjeme pri svincu, so vse povečane koncentracije locirane v bolj onesnaženem področju tal v občini Celje. To obsega področje od vzhodne do zahodne meje občine, kar sovпада z pogostnostjo pihanja vetrov in je na severu razširjeno do področja okrog avtoceste in na jugu do začetka hribovitega predela celjske kotline.

Tako je pri kadmiju preseglo dovoljeno mejo 37 vzorcev, pri svincu 35 vzorcev in pri cinku 36 vzorcev od 126 odvzetih in pregledanih.

Pri tem je iz tabele razvidno, da so dovoljene količine vzete ostreje kot glede na ostale evropske države.

Seveda pa je dr. Lobnik opozoril, da povečana koncentracija v prsti, ki je zaglijnjena ali vsebuje veliko organskih snovi, ni tako kritična kot na primer v peščenih tleh. Prav tako povečane koncentracije cinka in fluoridov na nekaterih mestih zaradi večje tolerantnosti rastlin in človeka do teh elementov, niso tako kritične.

Tako je na primer prav cink tisti mikroelement, ki je pomemben za rast rastlin. Cink je tudi zelo pomemben pri razvoju možganov in je nedvomno velikega pomena za razvoj otroka med nosečnostjo. Ker viri cinka v živilih niso za-

Kovina	Normativ	Območje meritev mg/kg
Baker	100	5,6 - 100
Cink	300	55 - 3,010
Svinec	100	15 - 810
Krom	100	4,8 - 61,1
Kadmij	2	0,1 - 21,4
Nikelj	60	1,9 - 76
Arzen	20	pod 1 - 85

nesljivi, svetujejo zdravniki je manje pripravkov cinka med nosečnostjo.

Da se bomo v Celju pridružili evropskemu programu za zdravstveno neoporečno hrano, moramo vedeti, kako zdrava je sploh lahko naša hrana. Zato je dr. Lobnik predvidel, da bodo v drugi fazi raziskav proučili dinamiko, kritičnih elementov, predvsem kadmija in svinca skozi talni profil ter njihov sprejem v rastline na kontaminiranih področjih.

V predhodnem obdobju pa bodo na občinski skupščini organizirali svetovalno dejavnost, ki bo vsem zainteresiranim vrtničarjem in kmetovalcem na osnovi rezultatov raziskave in vrste prsti svetovala, katero zelenjavo in kmetijske rastline je primerno gojiti, kajti nekatere od njih ne prevzamejo težkih kovin v prekoračeni vrednosti. Prav tako bomo umetna gnojila, pesticide in drugo uporabljali še naprej, vendar se moramo zavzemati za takšne snovi, ki ne bodo ostajale v končnem proizvodu in ne bodo škodljive za človeka.

V končni fazi bodo na voljo kompjutersko zbrani podatki za ustrezen informacijski sistem za načrtovanje in izrabo prostora ter za nadzor nad onesnaževalci, ker je možnih povzročiteljev veliko, pri čemer ne smemo podcenjevati

tudi škodljivosti prometa. Na osnovi dokončnih rezultatov bodo pripravljene tudi predlogi za sanacijo in ukrepi za zmanjševanje onesnaževanja.

V razpravi po predstavitvi so predstavniki Društva za varstvo okolja, ki so bili pobudniki za naročilo te raziskave, postavili tudi vprašanje odškodnin prizadetim občanom. Iz odgovora, ki ga je s pravnega stališča proučil dr. Pirnat iz Pravne fakultete iz Ljubljane je razvidno, da je sodno glede na obligacijska razmerja zelo težko dokazati neposredno škodno krivdo in namernost delovanja, ki je povzročilo onesnaženost tal. Zato je večja možnost pokrivanja škode iz sklada javnih sredstev, ki ga zagotavljajo onesnaževalci, saj obstaja neposredna zveza med emisijami in škodnim dogodkom. V ta namen se v SR Sloveniji na republiški ravni že pripravlja poseben fond »ekološki dinar«. Tako naj bi bil tudi del sklada za razvoj usmerjen v ekologijo.

Predsednik občine, mg. Zimšek, ki je povezoval predstavitev, je v zaključku obljubil, da bodo organizirali po sprejetju sklepov na izvršnem svetu širše javno informiranje in da bodo z raziskavo nadaljevali že v marcu 1990.

Dani PODPEČAN

VARUJMO OKOLJE

POGODBA DO I. 2004

Sodelovanje s partnerjem iz NDR smo podaljšali do leta 2004.

Podpredsednik KPO Vilibald RAZNOŽNIK: OBOJESTRANSKA KORIST

»Družabniška pogodba s kombinatom Lacke und Farben iz Vzhodne Nemčije, ki je bila predvidena za dobo petnajstih let vsebuje tudi določilo, po katerem vsaka dodatna vlaganja po za ključnem računu avtomatično podaljšujejo trajanje pogodbe za čas amortiziranja dodatno vloženih sredstev. To pa je za obdobje 15 let.

Letos so bila zaključena vlaganja v projekt intenzifikacije proizvodnje po aneksu k osnovni pogodbi iz leta 1986. Sredstva so bila aktivirana 30. junija 1989 in po že omenjenem določilu z osnovne pogodbe, je veljavnost le-te podaljšana do 30. junija 2004.

Z intenzifikacijo proizvodnje titanovega dioksida smo zavarovali zmogljivosti na višji ravni, zato je tudi v obojestranskem interesu obeh partnerjev, da dosedanje poslovne odnose obdržimo še zlasti sedaj, ko se je potrebno z uveljavljanjem tržnih kriterijev vsak dan znova potrjevati v konkurenci za kupca. Zavarovana zmogljivost pomeni ne le povečanje proizvodnje, temveč predvsem možnost kakovostne rasti proizvodnje ter hkrati ekonomsko osnovo za uveljavljanje nadaljnjih ukrepov zavarovanja okolja.

POTREBUJEMO NOVE PROIZVODNJE

Aleksander ROJNIK: Prvi človek s področja financ

Aleksander Rojnik že preko trideset let dela na vodilnih položajih na finančnem področju. Letos se je upokojil, še naprej pa pogodbeno opravlja finančne posle z vzhodnemškimi partnerjem.

Cinkarna si je šele v zadnjih nekaj letih finančno opomogla, zato obstaja bojazen, da se ne bi ponovila kriza iz preteklosti. Kaj menite?

»Cinkarno je prizadela le kriza v letih 1959 in 1960, ko je bila izguba res velika. Takrat smo imeli 80-odstotne osebne dohodka, v valjarni so stavkali. Ker je topilnica delala z veliko izgubo, smo morali ustaviti primarno proizvodnjo

cinka. Zelo veliko delavcev ni videlo perspektive in so zapustili podjetje. To se je še kasneje zelo poznalo, ker ni bilo več priliva strokovnih kadrov. Iz krize smo se izkopal z republiški rezervami.

Velike likvidnostne težave smo imeli tudi leta 1973, ko je požar v Titanovem dioksidu zavrnil proizvodnjo, ki si še dolgo potem ni opomogla. Vendar smo takrat te težave sami odpravili z boljšo in kvalitetnejšo proizvodnjo.

Bojazni, da bi se to ponovilo niso utemeljene, dokler bomo izpolnjevali obveznosti iz pogodbe s kombinatom Lacke und Farben, po kateri ima skoraj polovica izvoza proizvodnje stalni likvidnostni potencial.

Ali zakon o podjetjih lahko vpliva na sodelovanje s partnerjem?

»Titanov dioksid bo moral biti zaradi prikazovanja stroškov proizvodnje organiziran kot posebna poslovna enota, tako kot doslej.«

Kaj bi rekli o naših perspektivah?

»Sedanji posegi v obstoječo proizvodnjo po mojem mnenju niso dovolj, razvoj mora dati več iniciativ ter postreči z izgradnjo novih objektov, v katerih bodo nove proizvodnje.«

Kakšno mnenje pa imate o ekologiji?

»Za ureditev ekologije je Cinkarna dala ogromno sredstev, očitki, da zanemarjamo to problematiko, so neosno-

vani. Da smo veliko naredili in da še veliko načrtujemo, razume tudi naš partner, ki daje lastna sredstva amortizacije za odpravo ekoloških problemov. Najprej pa bo potrebno ugrizniti v kislino jabolko in ustaviti kontaktno kislino. To bo zahtevalo veliko finančno injekcijo.«

ALEKSANDER ROJNIK je v Cinkarni preživel 36 let tako intenzivno, da mu še doma zamerijo. Ves prosti čas je žrtvoval za tovarno in iskreno se je veselil vsakega uspeha. Začel je v kadrovskem oddelku stare Cinkarne leta 1946, nato pa v Kemični tovarni, ki se je kasneje priključila Cinkarni. Leta 1951 je odšel na šolanje na višjo knjigovodsko šolo v Beograd. Potem je 8 let delal v Steklarni B. Kidrič. V Cinkarni pa je tako že v tretje pričel delati leta 1958. Na področju finančnega poslovanja je treba biti natančen in iznajdljiv. Te vrline potrjuje tudi njegov neobičajen hobi miniaturna železnica, ki ga čaka doma in se ji bo sedaj lahko posvetil. Čeprav njegova upokojitvev še ni pravo slovo od tovarne in cinkarnarjev, saj nam bo na finančnem področju še pomagal, cinkarnarjem želi naj bodo uspešni vsaj toliko kot doslej. Vsekakor pa naj razmišljajo o razvoju podjetja in naj si zagotovijo vedno dovolj denarja. Želi tudi, da bi bil širši vodstveni kader povezan in uspešen ter kos vsem težkim nalogam.

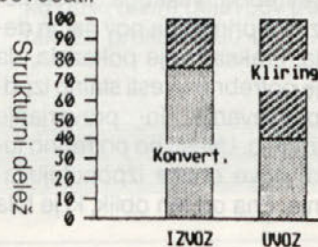
Mira Gorenšek

V PRVI DVANAJSTERICI

V Sloveniji je Cinkarna po klirinškem izvozu na tretjem mestu, saj izvažata v NDR dobro polovico svoje proizvodnje titanovega dioksida, po konvertibilnem izvozu pa je šele na 28. mestu.

Čeprav je ZIS začasno umaknil predvideni ukrep zmanjševanja klirinškega presežka, ki ga ima naša država s SZ in NDR, Cinkarno ta ukrep ne bo bistveno prizadel. Manjše motnje so v zaostajanju plačil in uvozu iz tega trga.

»Čeprav se položaj v zunanjetrgovinski menjavi nenehno spreminja, bomo kos tudi takšnim razmeram,« je dejal Marjan Prelec, predsednik KPO. V devetih mesecih letošnjega leta smo dosegli rekorden izvoz. Tega pa želimo še povečati.

RAČUNALNIK UPORABLJA VSAK ŠESTI CINKARNAR

RAZVOJNI VIDIKI RAČUNALNIŠTVA V CINKARNI

Lahko rečemo, da je naša tovarna ena prvih, ki se je začela z računalniško podprtimi informacijami ukvarjati v časih, ko še ni bilo ustrezno šolanih kadrov in dosegljiva najsoodobnejša oprema. Razvoj računalništva v Cinkarni sega že v leto 1974, ko se je revolucija računalniških informacij pravzaprav šele začela.

Z nenehnim posodabljanjem smo povečevali obseg dela in danes prišli do faze, ko lahko na centralnem računalniku EI-BULL-HN sami razvijamo uporabniško usmerjeno programsko opremo. V proizvodnjo smo uvedli tudi računalniško krmiljene numerično obdelovalne stroje, ter procesne računalnike. S PC-ji je bila nakupljena aplikativna programska oprema za posamezna področja poslovanja.

PRODOR PC-jev

Sam prenos obdelav na nov računalnik je potekal daljši čas, ker je bil razvoj novih računalniško podprtih področij poslovanja prioriteten. Leta 1988, so bili prenosi zaključeni. Postopno s prenosi obdelav so bili uporabniki vključeni v interaktivno delo. S tem je bilo k uporabnikom prenešeno zajemanje, kontrola in uporaba podatkov in informacij preko ekranskih mask, izpisov na lokalnih ali centralnih tiskalnikih. Zato je bilo potrebno zgraditi lokalno terminalsko mrežo, ki je v fazi nenehne širitve in optimizacije. Poleg terminalov so vključeni v terminalsko mrežo tudi nekateri PC-ji. Na preko stopetdesetih računalniško opremljenih delovnih mestih opravlja svoje vsakodnevne delovne naloge z računalniško podporo vsak šesti delavec. Da smo dosegli tak širok krog uporabnikov je bilo potrebno vsakega posameznika priučiti na nov način dela. Praksa pa je pokazala, da je potrebno uvesti stalno izpopolnjevanje in preverjanje znanja. Uvesti bo potrebno tudi nove oblike izpopolnjevanja. Ena od teh oblik, ki je bila

zelo uspešna so bili seminarji v okviru delovne organizacije. V posameznih delovnih okoljih se že pojavljajo specialisti, ki poleg svojega rednega dela uvajajo manjveščje sodelavce v delo z računalniki. To obliko dela bo potrebno nadaljevati povsod, ter za mentorje organizirati posebno usposabljanje. Od tega pričakujemo razbremenitev strokovnih služb in boljše uporabo obstoječih zmogljivosti in rešitev.

KORENITE SPREMEMBE

V delu je optimizacija podatkovne baze, sistemskih in aplikativnih rešitev. Od tega pričakujemo sprostitve določenih zmogljivosti, ki bodo potrebne za marketinški informacijski sistem, ki je v razvojni fazi. Vključeval bo nabavno in prodajno področje. Delovna mesta, ki so vključena v procese naročanja, prevzema, skladiščenja, odpreme in fakturiranja, bodo računalniško obdelana in opremljena z opremo, ki bo podlaga za interaktivno delo.

Tako bo možno ažurno odvijanje teh del in investicija se bo sama odplačala z večjo dinamiko, kakovostjo in hitrejšim odvijanjem finančnih tokov.

Nove naloge, ki so nastajale ob prehodu iz ene v drugo tehnologijo in razvoj novih računalniških informacijskih sistemov, terjajo nujno tudi reorganizacijo službe. V novi organizaciji je služba zasnovana v treh, med seboj povezanih oddelkih za:

- sistemski razvoj
- aplikativni razvoj in

- vzdrževanje in produkcijo.

Ta bo zagotavljala nemoteno delo pri načrtovanem številu usposobljenih izvajalcev. Sistem nagrajevanja pa bo prispeval k zmanjšanju fluktuacije, ki je zadnje čase nenormalno visoka.

Z realizacijo zastavljenih projektov v začetku leta 1990, prehajamo v četrto fazo razvoja. Ta bo vključevala izbor novih računalniških zmogljivosti, novo koncipiranje proizvodnega informacijskega sistema in priprave za izgradnjo sodobne terminalske mreže.

Proizvodni informacijski sistem bo dopolnjen z razpisom proizvodnje, tehnološkimi postopki, integralno kontrolo kakovosti in zaokrožen v celovit informacijski sistem.

Izobraževanje kadra bo moralo zajeti vse strukture v delovni organizaciji, kajti le ta-

ko bodo realizirane zmogljivosti opreme in zagotovljeno izvajanje integralnega informacijskega sistema podjetja.

Nova računalniška oprema bo morala zagotavljati najsoodobnejšo tehnologijo in zmogljivosti, ki bodo zadoščale za daljše obdobje razvoja. Vključevati bo morala tudi aparaturno in programsko opremo, ki bo omogočala delo v integralnih telekomunikacijskih mrežah, ki so postale osnova za brezdokumentno poslovanje od naročila, skladiščenja, proizvodnje, odpreme do fakturiranja. Da bo možno izkoristiti vse zmogljivosti sodobnih računalnikov, ki se v sodobnem svetu že uporabljajo, bodo potrebne korenite spremembe v naši miselnosti in v naši družbi.

Franc SENDELBACH

KO SE BO NAŠA DRUŽBA SPRAVILA V RED, BODO USTVARJENI POGOJI ZA RAZVOJ BREZDOKUMENTNEGA POSLOVANJA

MLADEN JAZBEC, dipl. org. poslovanja, vodja oddelka za vzdrževanje in produkcijo

Kakšni so problemi pri vsakodnevem izvajanju in vzdrževanju računalniških informacijskih sistemov?

»Naša služba opravlja obdelave in ker je pri nas koncentrirana baza podatkov, lahko odkrivamo vse dobre in slabe strani obdelav in opreme. Trenutno se mučimo s polji za zneske, ker so ti zaradi vpliva inflacije premajhni. Popravljati moramo vse dele in-

formacijskega sistema, torej veliko dela brez pravega učinka.

Najvišji cilj našega oddelka je, da bi dosegli tekoče delo uporabnikov brez napak. Delavci, ki upravljajo z računalnikom morajo imeti tega za pomoč, ne pa za breme. Zato je naš cilj tudi ta, da naredimo računalnik prijazen in življenjski.

FRANC ROZMAN, ekonomist, vodja oddelka za aplikativni razvoj informacijskih sistemov

Kako delavci sprejemajo računalnik?

»Ljudje, ki se z računalnikom prvič srečajo, imajo sprva odpor iz različnih vzrokov. Bojijo se, da bodo izgubili del oblasti nad podatki, vedo, da delo z računalnikom pomeni javnost, celo neko kontrolo dela, zopet drugi se bojijo večjega obsega dela na začetku, ko je potrebno podatke urediti in se odločati, kaj od računalnika želijo. Tisti, ki z računalniki že delajo, spoznajo

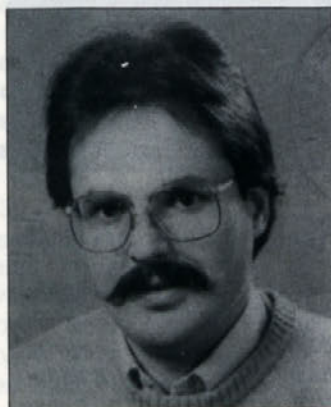
prednosti obdelave, imajo nove želje in zahteve po dodatnih programih. Ustavi se seveda pri nas, ki smo še kadrovske prešibki, da bi lahko vsem hitro ustregli.

Poudariti moram, da neka-

teri v osnovnih računalnikih vidijo rešitev vseh svojih zahtev in idej, tudi tistih, ki so rešene na centralnem računalniku. Mislijo celo, da lahko vse obdelave rešujejo parcialno vendar pozabljajo, da se morajo vse parcialne obdelave integrirati v celovit informacijski sistem.

V času uvajanja računalniško podprtega informacijskega sistema je raven znanja znatno narasla. Naglo se menja miselnost ljudi in lomi se strah pred terminalom. Pokazalo se je, da je z delavci, ki delajo z računalniki dosti lažje sodelovati.«

MATJAŽ SUŠA, dipl. elektro inženir (mimogrede omenimo, da dela magisterij na fakulteti za elektroniko), vodja oddelka sistemskega razvoja

Kako naši delavci upravljajo z računalniško opremo, ki jo imajo na svojih delovnih me-

stih?

»Zaradi precej hitrega razvoja računalništva pri nas, je bilo premalo časa namenjenega uvajanju. Zaradi nezadovoljivega znanja, zlasti pa zaradi malomarnosti nastaja precej zastojev. Veliko delavcev pač jemlje delo na računalniku kot zlo, tak odnos pa nam vsem ne omogoča normalnega in lahkega dela. Uporabniki terminalov ne čistijo, ostajajo v programih, ne da bi jih zaključili ali pa puščajo vključene terminale tudi ko jih uporabljajo. Težave nastajajo tudi pri tistih, ki terminala daljše obdobje ne uporabljajo, ker pozabijo nekatere najpomembnejše ukaze. V našem oddelku tudi ugotavljamo, da večina delavcev dela na računalniku od 11. do 14. ure, zato je takrat obremenjenost največja in je čakalni čas za logiranje in odjavo precej daljši.«

PERSPEKTIVA

Služba za avtomatsko obdelavo podatkov ni več služba, ki bi sprejemala naročila in dajala storitve, temveč je postala sestavni del vseh področij.

Perspektiva ni vprašanje, temveč nuja, da se to področje hitro razvija. Centralni računalnik ni več dovolj, imeti je potrebno čim več osebnih računalnikov ter usposobiti ljudi, da z njimi čimbolje upravljajo, jih povežemo s centralnim računalnikom ter med seboj. Tako bi imel osebni računalnik dvojno vlogo, povezan bi bil v privatni in lokalni mreži. Ves sistem pa se bi lahko povezoval tudi z javno mrežo (YUPAK), katere priključek ima Cinkarna že plačan. Povezava preko javne mreže z drugimi podjetji v državi in izven nje, bi bila za našo tovarno lahko zelo koristna zaradi medsebojnega poslovanja in izmenjave informacij.

Vse to pa bo mogoče le, če bomo imeli vsi skupaj boljši odnos do računalniške informatike v kadrovske in finančnem smislu, službi za AOP pa bomo morali dati tudi večjo veljavo in odgovornost.

M. G.

CINKARNAR ODSLEJ NA RAČUNALNIKU

V naši tiskarni so v avgustu zamenjali dotrajan fotostavek s sodobnejšim. Na njem je mogoče delati prelom in oblikovanje stavka, kar so prej delali ročno. Računalniško vodena naprava omogoča postavitev latinice, cirilice in tehničnih simbolov v velikosti od 5 do 36 pik. Poleg tega lahko grafično oblikuje linije. Manjka le še naprava, s katero bi lahko fotostavek širili ali ožili ter postavili določene geometrijske like. Nova naprava ima še eno ugodnost, da elektronsko snema tudi na papir ali direktno na tiskovno formo. Ta postopek zelo poceni tisk.

Z nakupom fotostavka smo povečali ne le hitrost posta-

vljanja, temveč izboljšali predvsem kakovost dela. Tako bomo odslej Cinkarnar lahko dobili iz tiskarne prej, o njegovi kakovosti pa se lahko pričate že danes.

Kaj je stroj sposoben narediti, so dokazali na zahtevnem delu kataloga Uniorja iz Zreč, ki je imel veliko tabel in poslovno tehničnih podatkov. V bodoče bodo lahko celo povezani s centralnim računalnikom, in kar si sedaj še ni mogoče zamisliti, bomo v prihodnosti lahko zapisali tekst na svojem delovnem mestu, v tiskarni pa ga bodo takoj nato stiskali v željeni obliki in obsegu.

M. G.

Novost v programu koledarjev za leto 1990

Tiskarna Cinkarne nadaljuje tradicijo tiskanja koledarjev, ki jo je začela leta 1973. Letos načrtuje 165.000 stenskih, 40.000 namiznih, 40.000 malih stenskih koledarjev in 2.000 planerjev v petih motivih. Novost v letošnjem programu pa je mali stenski in namizni koledar brez motiva s plastično pasico.

Za Cinkarno in druge naročnike tiskajo LEPOTE SVE-TA s posnetki dežel od Aljasko do Južne Avstralije, KAMIONE - posnetke vlačilcev in lepa telesa ŽENSK, le da so letos malce bolj oblečene. Za

jamarski klub Črni galeb, od katerega je tiskarna dobila priznanje, so stiskali motive iz poti po Kitajski, za tovarno nogavic iz Polzele pa manekenke z nogavicami.

Več kot polovico koledarjev so že odtisnili, sedaj so v delavi v sami tiskarni in pri kooperantih. Prodanih pa je že devetdeset odstotkov omenjenih količin. Če bi imeli stroj za zbiranje papirja, bi poenostavili delo in zmanjšali čas med tiskanjem in vezavo. Tako pa je osem delavcev porabilo že preko 2.500 ur.

M. G.

NAJSTAREJŠEGA OBRATA NI VEČ

20. septembra 1989 je s pomočjo miniranja padel še zadnji stolp sedemindvajset let starega obrata žveplene kisline, tako imenovanega PIK-a s kontaktno napravo.

Prav tako ni več skeleta 115 let stare aglomeracije, kjer so aglomerirali cinkovo rudo. Danes stojita le še topilnica in stara valjarna, ki ju upamo, ne bo tako hitro uničil zob časa.

Iz pripovedovanja delavca **Rudija MRAZA**, ki je eden od redkih še zaposlenih in je poznal vse naprave v starem delu Cinkarne, lahko ugotovimo, da danes ne bo več nihče mogel videti, kako so včasih pražili cinkovo rudo.

»Rudo smo pražili na tako imenovanih *Noue Bauat* pečeh, s stabilnimi etažami. Na sredi peči je bila os z ročicami, ki so izmenoma potiskale koncentrat k obodu, na drugi etaži pa k sredini peči. Iz teh peči smo dobili pražence, ki smo jih potem aglomerirali na primitivnih pražilnih mizah, sestavljenih iz železnih rešetk. Nanje smo nasuli plast aglomerata ter plast praženca in antracita. To smo segrevali z generatorskim plinom do 1200° C, ohladili in mleto v zrna od 1 do 5 mm ročno transportirali v topilnico. Ta način dela je bil v Cinkarni

najtežji, saj smo delali v vročini, močni vlagi, prahu in veliki koncentraciji SO2 plinov.

*Nekaj let kasneje smo postavili novo pražilno aglomerirno napravo *Dwigat Lloyd*. Napravljen je bil sodobni rudni dvor z nakladalnim dvigalom za cinkove koncentrate in pirite.. Včasih je bil rudni dvor na sedanjem prostoru naše ambulante. Bil pa je še posebni rudni dvor za koks in antracit, ki se je razprostiral vse do bivšega železniškega vhoda v Cinkarno. Vse to smo s posebnimi vozički (hunti) transportirali na porabna mesta.*

*Danes se le še z nostalgijo spominjamo starega *Oplovega* sistema, ki je bil ustavljen leta 1954, stolpnega ali *Petersen* sistema, ki je bil porušen leta 1982 in kontaktne naprave, ki je obratovala do leta 1974. Vseh teh naprav ni več.«*

KISLINA JE NAREDILA SVOJE

Podiranje preko sto let starih obratov v starem delu Cinkarne je letos poleti prevzel Ingrad in kooperant Ivan Fajfar s svojo ekipo sodelavcev. Za to delo so res dobili dobro plačilo, vendar je podiranje zelo naporno in zahtevno. V dveh mesecih so podrli vse, razen stare valjarne in skladišča.

Ivan Fajfar: »Delo je izredno naporno. Ker ni nobenih načrtov o napravah in objektih, moramo vsako stvar pregledati in ugotoviti, kako je grajena. Dosti je predelov, ki so nedostopni, zato je potrebno delati tudi z večjo previdnostjo. Težave imamo pri miniranju, ker naletimo tudi na trše betone in je zaščita ostalih objektov toliko bolj vprašljiva. Naprave in objekti so večinoma prepojeni s kislino, zato je delo tudi zelo nevarno. Ugotavljam pa, da so bile naprave za tiste čase izredno dobro narejene.«

Podiranje preko sto let starih obratov v starem delu Cinkarne je letos poleti prevzel Ingrad in kooperant Ivan Fajfar s svojo ekipo sodelavcev. Za to delo so res dobili dobro plačilo, vendar je podiranje zelo naporno in zahtevno. V dveh mesecih so podrli vse, razen stare valjarne in skladišča.

KDO NAJ DELA RED

DISCIPLINA JE VEDNO TUDI NAŠE BREME

Disciplina se da meriti na več načinov, toda naša splošna ocena je, da spadamo v eno slabše discipliniranih podjetij.

V Cinkarni žal prednjači miselnost, da se red dela pri vratarjih, saj se še nikdar ni zgodilo, da bi obratovodja poklical oddelek zavarovanja in prosil za pomoč pri ustvarjanju reda. Disciplina se namreč začne in konča na delovnem mestu. Preberite, kaj nam je o tej naši šibki točki povedal vodja oddelka zavarovanja, BRANE TANJŠEK.

Kakšna je po vaši oceni disciplina v tovarni in kaj bi se dalo še storiti?

»Dolgo je veljala miselnost, da je vzrok za nedisciplino pri prihodih in odhodih na delo. Delali smo poskuse, zapise, ankete, a pokazalo se je, da to izkorišča le peščica ljudi. Vzrok je predvsem v neizkoriščenosti delovnega časa, to je v odhajanju med delovnim časom v dopoldanskem turnusu. V tem času je zelo veliko gibanja iz enega v drugi konec tovarne in predolgo zadrževanje v jedilnicah. Pri odmeri osebnega dohodka se ti odhodi ne upoštevajo, čeprav delokrog to ne dovoljuje. Drugače je v drugi ali tretji izmeni, kjer delavci po izvršeni normi, pa četudi je to šest ur, zapustijo tovarno. Med njimi so tudi bele vrane, obrati, kjer so vsi disciplinirani, od vodje navzdol.«

Ljudje se zlasti pritožujejo nad tem, da ima skoraj vsakdo dovoljenje za prevoz z osebnimi avtomobili v tovarno. Kaj bi lahko storili?

»Doslej je izdanih preko 130 dovolilnic za prevoz z osebnimi avtomobili, če pa k temu podatku dodamo še preko 30 službenih osebnih vozil in veliko število različnih izvajalcev del v Cinkarni, potem lahko rečem, da vratarji vsega tega ne morejo kontrolirati. Nekateri, ki imajo dovolilnice, to ugodnost izkoriščajo zato, da se pripeljejo tik pred pisarno. Nasprotni primer je tozd Grafika, ki ima le eno dovolilnico, če pa kdaj le imajo večje potrebe, pokličejo dan prej in zahtevajo le enkratni vhod. Menim, da bi ta dovoljenja lahko omejili na ra-

zumno mejo, tako da bi lahko bila kontrola in izkoriščenost službenih vozil večja.«

Slišali smo pohvale Postaje milice in UNZ, da smo v Cinkarni z ukrepi precej zmanjšali število tatvin. Kaj ste storili?

»Pred leti je bilo zelo veliko kraj družbene imovine in osebnih predmetov iz pisarn. Naš prvi ukrep je bil reorganizacija vratarsko – čuvajske službe, posameznike pa smo varnostno obveščali tako, da smo jih opozarjali na zaklepanje pisalnih miz in omar. Večkrat smo opravili preglede pri vratarjih in povečali število delavcev v vratarski službi. Položaj se je v treh letih stototno izboljšal. Danes je največ tatvin iz gradbišč v tovarni, kjer delajo izvajalci drugih podjetij, saj je kontrola izredno težka. Rešitev vidim le v zmanjševanju števila gradbišč in ograjeni tovarni.«

Ali mislite, da pred letom vpeljana dežurstva kaj pripomorejo k boljši disciplini?

»Nedvomno je zamisel dobra, toda ne odigra tiste funkcije, ki bi jo morala. Dežurstva so šla v preveliko širino. Nekateri dežurni nimajo pravega razumevanja in kvalitete za to delo. Eni na dežurstvo sploh ne pridejo, drugi pa so prestrogi do delavcev. Žal smo družba, ki nad sabo potrebuje še silo, zato je v psihološkem pogledu prisotnost dežurnega preventivno pozitivna. Težko pa je postavljati kriterije za to delo. Dežurstva bi morali opravljati ljudje, ki ločijo, kaj je prav in kaj narobe, morajo biti marljivi in zanesljivi ter ljudje z ugledom.«

Kaj bi rekli o ekološki var-

nosti?

»Prav dežurstva so tista, ki lahko zmanjšajo najpogostejši vzrok ekološkim nesrečam, to je krivdo človeka. Po mojem mnenju je potrebno najprej poostri vzdrževanje tehnoloških naprav na vitalnih mestih, da izključimo možnost tehničnih napak. Nato je potrebno na teh mestih zaposliti delovne in zanesljive ljudi, ter te tudi bolje nagraditi. Zlasti zato, ker je Cinkarna najbolj izpostavljena javnemu mnenju, saj vsako našo napako v javnosti potencirajo.«

Znano je, da v Cinkarni nikoli nimamo istih pogledov in interesov, iz takega položaja pa izvira zmeraj preveč tendencioznih govorice. Ali

tudi to škodi redu?

»Pisanje v javnih glasilih nas navaja na ugotovitev, da imamo v tovarni ljudi, ki so tu zaposleni le teoretično, ne čutijo pa se pripadni. Ugotovljamo celo, da gredo iz tovarne informacije, ki so dostopne le ozkemu krogu ljudi in to v vodstvu. Ene govorice imajo namen ustvariti med delavci paniko, spet druge pa so negativno naravnane do vodstva. Te zadnje se pojavijo navadno ob reelekciji vodstva z namenom, da bi pri delavcih razširili dvom o korektnosti opravljanja te funkcije. Vse te govorice so za tovarno in kolektiv škodljive. V našem oddelku imamo zelo veliko podatkov o tem.«

ODDELEK ZAVAROVANJA IZBOLJŠUJE KAKOVOST DELA

Glavna naloga tega oddelka je varovanje družbenega premoženja in objektov za proizvodnjo posebnega družbenega pomena. Še pred tremi leti je bila v oddelku zavarovanja velika fluktuacija, pogosti bolniški izostanki in invalidnost. Poleg naštetega je tudi v tem oddelku primanjkovalo reda. Danes pa so ena družina. Imajo redne delovne sestanke, na katerih rešujejo

vse težave, si izmenjujejo izkušnje in se pogovorijo o nadaljnjem delu. Primerno so oblečeni, imajo vedno bolj korekten odnos do strank, varnostno so bolj osveščeni.

Tudi odnos delavcev do vratarjev in čuvajev se izboljšuje. Dvig kakovosti dela se bo odrazil tudi z nakupom radijske postaje, preko karere bodo še tesneje povezani in pravočasneje informirani.

PRESEDNIK JE PREMALO STROG

Silvester JURAJA, vratar:

»Disciplina je odvisna od generalnega direktorja. Pred desetimi leti je bila ta dosti boljše. Bilo je manj uslužbencev, ni bilo dovolilnic, niso se vozili v tovarno z avtomobili, ni bilo toliko službenih vozil in zunanjih izvajalcev. Danes je to precej drugače. V vratarjih smo preobremenjeni. Sploh pa ne moremo mi delati red. Tega je treba delati z vrha navzdol. Kakršen je obratovodja, takšni so delavci, nekateri so redoljubni, drugi ne. Bi človek

misli, da so starejši manj disciplinirani, pa to ni res, prav mlajšim je nekako vseeno, kot da jim nič ni mar. Vratarji se razumemo, delovni sestanki so zelo dobrodošli, nek nadzor mora biti. Tudi dežurni imajo psihološki vpliv na nas, a žal ne na delavce. Pravzaprav pa jih mi ne potrebujemo, ker moramo ob nujnih primerih poklicati prej prvo pomoč, policijo ali gasilce, ter odgovorne, šele nato dežurnega.«

Piše: **Darja HORVAT**

DELOVNA DISCIPLINA

POROČILO O IZREČENIH DISCIPLINSKIH UKREPIH

Od maja do avgusta je disciplinska komisija obravnavala 35 disciplinskih primerov. Od tega jih je bilo največ v Transportu in sicer 15, nekaj manj pa v Metalurgiji - 11. V Vzdrževanju so bili samo štirje, v Kemija Celje in DSSS dva ter v Titanovem dioksidu eden. Najstrožji disciplinski ukrep - prenehanje delovnega razmerja je bil izrečen v treh primerih, kot ukrep s pogojno odložitvijo pa v 8. pri-

merih. Ustavljen je bil disciplinski postopek v 13 primerih. Vzrok za ustavitev je bil dvom pri ugotovitvi dejanskega stanja, zastaranje zaradi prepozno vložene prijave in pa neustrezna izobrazba delavcev za dela, v zvezi s katerimi so bile kršitve storjene.

Največ kršitev, za katere se izreče disciplinski ukrep prenehanje delovnega razmerja, še vedno odpade na neopravičene izostanke z dela.

Disciplinski ukrep	DSSS	Vzdr.	Metal.	TiO ₂	Kem.C.	Tis
Opomin			2			3
Javni opomin		2	1			6
Preneh. pogojno za dobo 3 mes.	1	1	1		1	1
Preneh. pogojno za dobo 6 mes.	1					
Preneh. pogojno za dobo 12 mes.						1
Preneh. delovnega razmerja		1	1	1	1	
Postopek se ustavi			6			4
Skupaj: 35	2	4	11	1	2	15

POUČNO – POKAZNA VAJA

V soboto, 14. oktobra 1989, je bila v naši delovni organizaciji republiška poučno-pokazna vaja »CELJE-1989«, v organizaciji Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, Republiškega štaba civilne zaščite in ustreznih občinskih organov ter delavcev Cinkarne, s predpostavko izlitja žveplove kisline in prometne nesreče avtomobilske cisterne s kislino.

Cilji vaje so bili: preveriti učinkovitost in realnost načrtovanih ukrepov ob izlitju žveplove kisline v proizvodnji, preveriti doseženo stopnjo usposobljenosti in opremljenosti intervencijskih sil, preveriti stopnjo povezanosti CZ, vodstva Cinkarne in organov družbeno politične skupnosti v enoten sistem zaščite in reševanja, pridobiti potrebne izkušnje in vzpostavi-

viti organizacijo spremljanja posledic.

Temeljna zasnova predpostavke je bila, da je pri prečrpavanju žveplove kisline v skladiščnem prostoru KKČ prišlo zaradi okvare na ventilu do izlitja okrog 900 t kisline v lovilno skledo. Kasneje pa še preboj kisline iz lovilne sklede v okolje. Če izlitja ne bi uspeli zadržati v mejah tovarniškega kompleksa, se dogodek uvrš-

ča v III. stopnjo nevarnosti za okolje.

V sestavi izvajalcev vaje so sodelovali:

intervencijska ekipa kislinskih obratov, delavci TOZD Transport, služba varstva pri delu, služba varstva okolja, narodna zaščita, zdravstvena ambulanta, KPO in ostali predvideni za delovanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi.

Izven delovne organizacije so sodelovali:

OŠCZ, ZC, Reševalna postaja, Zavod za protipožarno, teh-

nično reševalno službo, Nivo, Komunala in ostali občinski organi.

Vaje so se udeležili poleg sodelujočih in organizatorjev še predstavniki republike, predstavniki vseh občin in tudi predstavniki drugih republik.

Vaja je omogočila pridobiti vsem udeležencem potrebne izkušnje, teoretične in praktične narave pri zaščiti in reševanju v primeru nesreč s kislina.

Dani Podpečan

Na mednarodnem delovnem taboru

RK ZSM Slovenije vsako leto organizira sodelovanje na mednarodnih delovnih taborih. V Cinkarni smo si mladinci zadali nalogo, da zberemo prostovoljce za mednarodne delovne taborne. Odziv na to akcijo ni bil zadovoljiv. Mladinci v naši DO ne poznajo dovolj življenja in dela na teh taborih. Odločil sem se, da mladince seznanim z življenjem in delom v enem od taborov.

Tabori so se odvijali vse poletje v državah Evrope, severne Afrike in severne Amerike. Tabori trajajo največ tri tedne. Na njih sodeluje od pet do petnajst prostovoljcev. Udeležil sem se mednarodnega delovnega tabora na Irskem. Tabor je bil 300 km oddaljen od Dublina. Na kmetijskem kompleksu živi 100 ljudi, ki skrbijo za 30 mentalno prizadetih otrok. Njihova skupnost večino potrebščin za preživljanje pridelava sama na svojih poljih. Kompleks je popolnoma biološko čist. V skupnosti je pet učiteljev, ki so se izšolali za delo z mentalno prizadetimi otroki, ter 30 prostovoljcev (coworker). Ti prostovoljci so večinoma zahodni Nemci. Po končani šoli se veliko mladih Nemcev odloči, da si bodo pridobili prakso v eni od takšnih skupnosti. Pomagajo pri delu z mentalno prizadetimi otroki ter pri vseh ostalih delih v skupnosti. To leto dela v skupnosti, se jim šteje v delovno dobo.

Začetnik teh komun je bil nemški filozof Rudolf Sreiner. Leta 1946 je kupil zemljišče v bližini Belfasta in pričel skrbeti za mentalno prizadete otroke. Potem so pričeli tudi v drugih krajih na Irskem ustanavljati podobne skupnosti. Do sedaj jih imamo osem. Omenjena skupnost je bila usta-

novljena leta 1979. imenuje se Ballitobin Camphill Community. Na mednarodnem delovnem taboru nas je bilo šest iz vse Evrope. Pogovorni jezik je bila angleščina. Skupnost je šele v ustanavljanju in je potrebno še marsikaj postoriti. Namen delovnega tabora je bil, urediti del kompleksa za paraplegike. Izdelovali smo betonske poti okoli polj. Ob večerih pa smo pomagali zalivati vrtove. Vsa dela na poljih se opravlja ročno. Delo nikoli ni smelo biti več vredno kot ukvarjanje z otroki, ki žive v skupnosti. Celotno delovanje te skupnosti je podrejeno delu z otroki. Delali smo povprečno 6 ur na dan.

V prvih dneh življenja v taboru sem si rekel: »Sedaj sem pa bogu za hrbtom.« V celotnem kompleksu ni televizije in radia. Sodobni mediji so prehitri za prizadete otroke in jim jih odtujujejo.

To je na kratko vse o življenju in delu na mednarodnem delovnem taboru. Poglavitni namen vseh taborov je spoznavanje med mladimi. Zato mislim, da se bo drugo leto našlo več mladincev, ki se bodo odzvali na mednarodne delovne taborne.

Gregor KORENT

Referendum novembra

Prve pripombe na osnutek statuta družbenega podjetja

O osnutku Statuta bodočega podjetja Cinkarna poteka že živahna razprava. Do predvidene referenduma (14. novembra) je malo časa, zato velja pohiteti s preostalimi pripombami in sugestijami. Gradivo pomeni zelo dobro osnovo za kakovostno in tehnološko razpravo, kar se je že doslej pokazalo. Brez posebne navedbe virov smo zbrali nekaj pripomb.

Osnutek Statuta postavlja cilje za oblikovanje nove organizacije podjetja. Zdi se, kot da gre zgolj za preimenovanja, manj pa za vsebinske spremembe. Vendarle pa gre za racionalizacijo v samoupravljanju, za zmanjšanje stroškov v internem poslovanju ter za sicer bolečo plat - tehnološke viške, ki jih bomo odpravljali z naravno fluktuacijo.

Treba bo dopolniti dejavnost skladišči, HKS in opredeliti razvojne dejavnosti zaradi vpisa v register ter ustrezno spremeniti zastopanje in predstavljanje podjetja.

Člane delavskega sveta bi morda kazalo voliti iz vsake poslovne enote po dva in ne na vsakih 100 zaposlenih po enega. Sicer pa lahko način glasovanja urejamo preko Poslovnika. Več razmišljanja povzročata sestava delavskega sveta, katerega člani bi morali biti nekakšna opozicija vodstvu oziroma nekakšen odgovornostni ventil. Takšno neo-

dvisnost bi lahko dosegli, če bi bili plačani od zunaj oziroma iz posebnega delavčevega sklada.

Največ nedorečenosti je prav v odgovornosti, kajti dosedanja zakonodaja omogoča dve bistveni slabosti - samovoljo in familiarnost vodilnega delavca. Tako se samo po sebi postavlja razmišljanje o nekem nadzornem organu, ki ne bi bil nujno sestavljen iz članov podjetja, lahko pa bi kadarkoli preverjal finančno stanje podjetja.

V sestavi vrha podjetja je prava teža sicer dana razvoju, a pre malo marketingu. V bistvu gre le za spremembo pristojnosti za transportno področje, ki bo prenešeno na tehničnega direktorja.

V nekaterih delih se postavlja vprašanje izločitve poslovne enote. Povejmo, da zakon dopušča možnost izločitve tudi kasneje.

Preveliko členov je zapisanih o delovanju sindikata. Podrobnosti bi se lahko uredile z organizacijo samega delovanja bodočega sindikata.

Gradivo daje zelo široko možnost bodočega organiziranja podjetja, zato ni nobene ovire, da ne bi bili organizirani tudi drugače kot so predvideli v strokovnih službah. V drugi - »mezo fazi« bo namreč že potrebno spregovoriti o jasnih razvojnih programih, o tem pa bodo odločali delegati delavskega sveta.

Mira Gorenšek

jo delovnega prava. Pravica do informiranja se oblikuje torej kot nova delovnoppravna pravica, ki spreminja naravo novega, na visokih tehnologijah zasnovanega produkcijskega procesa. Za ta proces je zlasti značilno, da nista produkcijska faktorja le kapital in delo, temveč postajata to tudi znanje in poslovodenje. V tem trenutku lastnina produkcijskih sredstev izgubi na pomenu, v ospredje stopajo nove vrednote in med njimi zlasti tudi zadovoljen delavec z občutkom pripadnosti organizaciji, v kateri dela. Organizacijo pa lahko čuti kot svojo le informiran delavec. Le tak je lahko tudi ustvarjalen in preneha biti številka za tekočim trakom.

Preobrazba delovne organizacije v podjetje zahteva predvsem spremembo miselnosti in to na vseh ravneh. V vsakem od novooblikovanih podjetij, ne glede na lastniško strukturo, bo potrebno projektirati aдекватen sistem obveščanja. To bo lahko za manjša podjetja ustno, za večja pa bo potrebno izdelati sistem, v katerem bomo kombinirali različna informacijska sredstva. To, kar je pomembno, je da gre za sistem obveščanja, za katerega morajo veljati določena striktna pravila in ne za dobro voljo poslovođenstva, kar bi bilo mogoče sklepati glede na povsem neopredeljen 67. člen zakona o podjetjih. S tako ureditvijo, kot jo na področju obveščanja uvaja ta člen, smo daleč za ureditvami v sistemih, po katerih bi se tako radi zgedovali. Gre predvsem za dve stvari. Prvič, katere so tiste informacije, ki morajo biti v podjetju obvezno objavljene in kdaj, v kakšnih rokih ter kako? Tu bi morala veljati striktna in kogentna (obvezna) pravila. Podjetje naj v statutu ali drugem samoupravnem splošnem aktu določi tisto, kar je več, več od tega, kar je obvezno. In drugič, jasno je potrebno določiti status osebe, ki vodi službo obveščanja v podjetju. Obveščanje je namreč dejavnost, ki je brez samostojnosti (neodvisnosti) ni mogoče organizirati iznad nivoja agitpropa. Za družbeno podjetje je nesporno, da se ohranja sistem samoupravljanja. To samoupravljanje bo res omejeno na področja, kjer je prostor za samoupravljanje, za razliko od preteklega obdobja, ko naj bi samoupravljalni o vsem, v resnici pa o ničemer, vsako samoupravljanje pa potrebuje kvalificirano informacijo kot svoj predpogoj. Glede statusa vodje obveščanja so možne različne rešitve, ki pa morajo vse razčistiti predvsem vprašanje odgovornosti tega vodje. Komu in kdaj namreč odgovarja? Gre za silno zapleteno vprašanje, saj tak vodja ne more biti z organizacijo, v kateri deluje, povsem nepovezan, prevelika odvisnost pa zopet ni v korist kvalificiranega samoupravljanja, nasprotno popolna odvisnost vse pretvarja zopet v farso.

Za začetek bi morali uporabiti nek referenčni model iz razvitega sveta. Te ga pa potem ob kreativni uporabi in maksimalni pravni zaščiti prilagoditi našim željam, potrebam in možnostim.

dr. Andrej Berden

Kako projektirati obveščanje v podjetju

Iz 10. srečanja novinarjev in organizatorjev obveščanja v organizacijah združenega dela Slovenije

Kvalificirano, tj. resnično, popolno, pravočasno itd. obveščanje je predpogoj avtentičnemu (resničnemu) samoupravljanju. Kljub tej nesporni ugotovitvi je nesporno tudi dejstvo, da si je obveščanje v organizacijah združenega dela le težko utiralo pot. Njegova usoda je bila večinoma odvisna od dobre volje poslovođenih organov. Enako je bilo z usodo novinarjev in organizatorjev obveščanja v organizacijah, le da so le-ti morali prebijati led in se za svoj status pogajati tudi s svojimi profesionalnimi kolegi.

Ko se je zdelo, da so stvari, vsaj kar se obveščanja tiče, pričele iti svojo začrtano pot, je padla maska z distributivnega samoupravljanja, tj. takega samoupravljanja, kjer delavci samoupravljajo, le kadar in v obsegu v katerem jim to dopusti država. Pluralizem lastnin je narekoval pluralizem organizacijskih oblik in sprejetje zakona o podjetjih, v katerem pa se zdi, da je samoupravljanje in soupravljanje glede na lastniško obliko podjetja zgolj peto in s tem nepotrebno kolo. Če je in kolikor je ta naša ugotovitev pravilna, potem se nam postavlja vprašanje kompatibilnosti z ureditvami razvitega sveta, kateremu bi se tako radi približali in v katerem pomenita težnji po samoupravljanju in obveščanju delavcev v podjetju, oblikovani kot posebni in novi pravici, razlog za transformaci-

Umazanija v pravljčni vasi

Veliko sem slišala o lepotah Atomske vasi, zato sem si jih želela ogledati tudi jaz. Tako sem z malo truda tudi jaz dobila enotedenski termin v naši garsonjeri. Po prijavi v recepciji smo dobili ključke garsonjere št. 50. Bila je lepa, čista, prijetna za oddih. Imela sem se čudovito v krogu družine in teden je prav hitro minil. Vendar pa mi bo zadnji dan še dolgo ostal v spominu. Po čiščenju garsonjere sem čistila še stopnišče in spoznala zakonca, ki sta pravkar prispela v sosednji garsonjero št. 49. Po pozdravu in nekaj spregovorjenih besedah, sem ugotovila, da sploh nista delavca Cinkarne Celje. Nakar sem prosila, če mi pokažeta garsonjero v katero sta prišla. Rekla

sem, da bi rada videla kako je velika, če je iste velikosti, kot ta, ki sem bila v njej. Bila sta tako prijazna in sta jo pokazala. In kaj sem videla? O, groza! Kopalnica umazana, kuhinja umazana, soba umazana, skratka pravi svinjak. Spogledali smo se in ostali brez besed. Zakonca sta se mi kar zasmilila, saj sta morala najprej vse počistiti, če sta hotela ostati notri. Ne vem, kaj naj še dodam. Srce me boli, ko pomislim, kaj bo nastalo iz garsonjer čez kakšno leto ali dve. Mislim, da bi bilo treba ostro ukrepati in delavcu, ki je bil v tej garsonjeri, bil pa je delavec Cinkarne Celje, prepovedati sploh še kakšnokoli koriščenje cinkarniških kapacitet.

Darinka Šanca

UPOKOJENI OD APRILA DO JULIJA

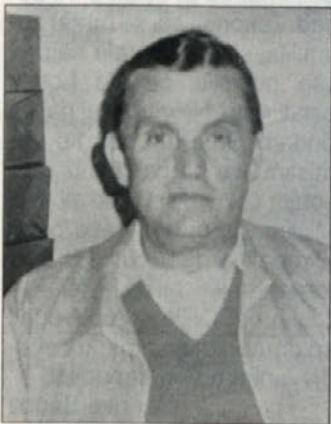
NA AVTOBUSU SMO SPALI

JANEZ KOZEL se je zaposlil v Cinkarni leta 1973, ko smo potrebovali delavce v Titanovem dioksidu. Vsak dan se je vozil na delo iz Žetal. »Na avtobusu smo bili vedno utrujeni, pa če je bilo to pred službo ali po njej. Živim na hribovitem terenu, na katerem je kmetijo potrebno ročno obdelovati. Cinkarna mi veliko pomeni, saj mi je dala možnost, da sem lahko vlagal v razvoj kmetije. To pa je osnova za otroke, ki bodo imeli večjo voljo kmetovati.«

IZBOLJŠATI MORAMO DELOVNE POGOJE

ANTON GERZINA je od leta 1957 delal v Kemiji v litooponu, modri galici, hidrosulfidu in modrem bakru. Delal je tudi v mladinski organizaciji, sindikatu, pogosto pa je bil tudi delegat v delavskem svetu. Kljub težkim pogojem dela je bil za-

dovoljen, saj so bili osebni dohodki dobri, redno je hodil na sistematične preglede in nosil zaščitna sredstva. Želi pa, da bi v zastarelih obratih izboljšali delovne pogoje.

V BOLNIŠKO LE URO

JOŽE MLINARIČ iz Lesičnega, kjer mu toča vsako leto stolče vinograd, je delal od leta 1969 v pražarni, PIKu, S kislini nato pa v Transportu na razkladanju. »Rad povem, da sem po toliko letih zdrav, saj sem bil v bolniški vsega le eno uro. Koristi mi dobra volja, delo in veselje z vinogradom, razumevnje z ljudmi.«

DVAKRAT V CINKARNI

STANISLAV KRIŽNIK se je v Cinkarni zaposlil dvakrat. Najprej leta 1955 za enajst let, nato pa še leta 1975 vedno na isto delovno mesto v organskih barvilih. Delovni pogoji v barvah so res slabi (stare naprave in premalo ventilacije), a se navadiš. Prej se je vozil iz

Sladke gore, ko pa je vmes delal v Nemčiji, je zaslužil za hišo v Šentjurju.

MISLIL SEM, DA ME NE BO VEČ

VINKO SLEMENŠEK se je zaposlil leta 1956 v pražarni. Mojster je čakal pri vhodu in

mu rekel, naj kar pride. Prijel ga je za rokav in ga peljal v črno halo polno plina, prahu. »Mislil sem, da me ne bo več ven. Peljal me je v skladišče, kjer sem se moral preobleči, vzeti kramp in lopato in metati žarečo rudo. In ko je potem mojster vprašal: no, kako je, boš vzdržal? sem rekel: bom, če so drugi. V pražarni sem delal polnih 24 let.«

ZADNJIH LET SE BOM NAJRAJE SPOMINJAL

BRANKO RABUZIN je bil v Cinkarni od leta 1949. Najprej je delal v »šmelcu«, nato keramiki, Transportu in Grafiki. V

kontroli kakovosti je začel delati vse od njene ustanovitve in v tej službi se je najbolje počutil. »Cinkarna mi je vedno pomenila veliko, sedaj pa mi še več«, pravi. Rad se bo spominjal sodelavcev.

ŽIVEL BOM NA NOVO

STJEPAN HOKMAN se je zaposlil v Transportu že leta 1949. Delal je tudi 6 let v pražarni, v stolpni kislini, PIK-u vse do leta 1970. Potem je bil prestavljen na KKČ kislino, kjer je delal vse do odhoda v pokoj. Povedal je, da je bilo delo v Cinkarni zares garaško, pa tudi več se je zahtevalo. Delali so na normo. Dejaven je bil tudi v samoupravnih organih. Menil je, da je bil kot delegat bolj na tekočem z dogajanjem v tovarni. V pokoju bo živel novo življenje, saj se bo vrnil v kraje blizu Varaždina.

ŠEF MI NE GRE IZ GLAVE

JAKOB JELEN, je od leta 1953 delal v najtežjih obratih od kotlarne do PIK-a in žveplene kisline, nazadnje pa v mehnični delavnici. Dobro se spominja svojih mojstrov, za predzadnjega šefa je vedel povedati celo datum odhoda v pokoj. »Smo pač generacija, ki je spoštovala in se bala svojih predpostavljanih«, pravi. »Cinkarna mi je dala možnost, da sem si zgradil hišo, v pokoji pa bom zgradil še eno za vnuke«. Tako je rekel, in vemo, da misli resno.

PROTI KONCU NI ŠLO VEC

FRANC VORŠNIK je večji del delovne dobe delal v keramiki. Povedal je, da je bilo težko, veliko blata, gline, šamota, prahu in dvigovanja bremen. Triindvajset let je res dovolj, kajti če znaš le eno, na starost nimaš več izbire. Bolezen ga

je prisilila, da se je upokojil. Doma v Dobrni je tudi gasilec, nedavno pa je dobil tudi priznanje za 30 krat darovano kri.

PREVEČ POSLUŠEN

FRANC GROBELNIK je doživel enako pot. Triindvajset let je v keramiki tiščal vozičke peč. »Delo v keramiki pomeni trpljenje«, je dejal, čeprav bi še delal, če ga ne bi bolezen nog prisilila v upokojitev. Potožil je, da odnosi mlajših niso najboljši, nasploh pa mladi nočejo več delati tako težka dela. »Jaz sem bil preveč poslušen, to si malo očitam«. V Dobrni ima kmetijo, bo pa tudi vnuke pazil.

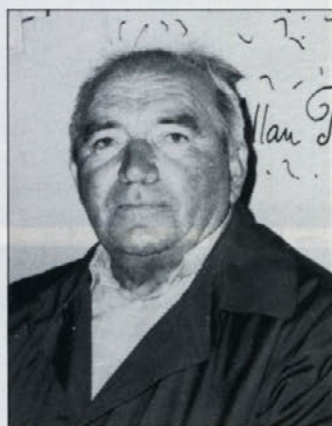
KMETOVAL BOM

FRANC KRIVEC je doma iz Donačke Gore pri Rogatcu. V službo se je vozil s pogodbenim avtobusom. V Cinkarni se je zaposlil šele pred 19.leti zaradi stalnega dohodka. V Transportu je najprej razvažal glino in cink, osem let pa je bil skupinovodja razkladalcev. Lahko si je postavil hišo in na-

kupil orodje za delo. Dobro se počuti in doma mu ne bo dolgčas.

BILO JE TEŽKO

ANTON VREČER je 19 let delal v Energetiki in skrbel za energijo, namenjeno keramiki. Sprva je bil kurjač. Iz teh časov se spominja, da so si pozimi morali pod vozički, v katerih so vozili moker leš podkuriti, ker je sproti zmrzovalo, da voz ne bi odtrgalo od kolejsja. Cinkarna mu je pomenila drugi dom. V pokoju bo kmetoval na svoji kmetiji v Košnici.

POPRAVEK IN OPRAVIČILO

V prispevku: »O 27. seji ZSD Skupščine občine Celje«, objavljenem na tem mestu v 4. letošnji številki Cinkarnarja, sem storil napako in delegata, ki se je lotil čiščenja pred tuji mi pragovi, pripisal Večeru. Začetek tega odstavka bi se moral glasiti takole:

Druge delegacije so, podobno kot mi, osvetlile stanje nekaterih nalog, ki so si jih naložili s podpisom dogovora. Le delegat Dnevnika (48. volilna enota: Muzej revolucije in nekatera sredstva javnega obveščanja) se je lotil glodanja tujih kosti in okrcal večino podpisnikov dogovora. Pri tem...

Predstavnici Večera, ki me je na napako opozorila in celotnemu kolektivu Večera se zaradi storjene napake opravičujem.

Zoran KANDUČ

ZAHVALE

Ob boleči izgubi dragega očeta Franca JAZBINŠKA, se za darovano cvetje in besede sočutja iskreno zahvaljujema vsem najinim sodelavcem ter očetovim prijateljem iz tozda Veflon in Merilnega oddelka tozda Vzdrževanje.

sin Andrej in hčerka Marjetka Plohl

Ob boleči izgubi dragega očeta Adolfa SEDLARJA se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD TIS-skladišča, posebej pa tov. Dragici Zakošek in Veri Fister za izkazano sočutje

Hči Karmen z otroki

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za izkazano pozornost in dragoceno darilo, ki mi bo trajen spomin. Vam in vsej delovni organizaciji pa želim še mnogo delovnih uspehov in osebne sreče.

Milan Kristan

N A K R A T K O

76 NOVIH STANOVANJ

V prvih šestih mesecih letos je bilo zgrajenih in vseljivih 76 stanovanj na lokaciji Dolgo polje III. V izgradnji je še 45 stanovanj na območju Dolgo polje I ter 101 stanovanje na območju Dolgo polje III.

Prenova starega mestnega jedra poteka v skladu s programom. Delno upočasnjena je le zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Sicer pa so rezultati tega dela lepi in vidni.

INFORMACIJSKI SISTEM

V Cinkarni imamo že 67 osebnih računalnikov. Največ jih imajo v titanovem dioksidu 6, avtomatski obdelavi podatkov 5 in razvojni službi 4. V ostalih tozdih in službah pa jih imajo od 2 do 3.

NAJVEČ ZAPOSLENIH

V Celjski občini je največje število delavcev (7.531) zaposlenih v kovinski in elektroindustriji, 4.182 jih je v kemični in nekovinski industriji, kamor se uvrščamo tudi mi, na tretjem mestu pa je dejavnost prometa in zvez (3.814). Na četrtem mestu je trgovina, na petem pa zdravstvo in socialno varstvo. Najmanj pa je delavcev v kulturi in informiranju. Vseh zaposlenih pa je 30.818.

NOVA PODJETJA

V letošnjem letu sta bili v celjski občini ustanovljeni dve novi podjetji FILIS - Higieniski peski in ostali artikli za male živali Celje (mešano podjetje) in JEKAMIN - zasebno podjetje za proizvodnjo betonskega in grdbenega materiala Teharje.

CINKARNARJI MED HODCI

Prav presenečena sem bila, koliko Cinkarnarjev se je udeležilo ene od najtežjih disciplin v športu, hoji v Logarsko dolino. Eni so 80 km dolgo pot res prehodili, drugi so omagali na pol poti. Ti so pač precenili svoje zmogljivosti. Med devetimi Cinkarnarji se je najbolje odrezal Srečko Pliberšek, ki je prehodil pot v malo več kot 8 urah.

Na pot je krenil tudi **Iztok TROBIŠ** in prispejal v Logarsko v skoraj 10. urah: »Odločil sem se čez noč. Od priprav ni bilo drugega kot to, da sem si namazal čevlje. Pa trobento sem še vzel. Ta mi je še kako prišla prav v Solčavi, ko mi je prišel nasproti nek pes. Zatrobil sem, potem si je upal lajati le od daleč. Mislim, da moraš biti za tako pot pripravljen bolj psihično kot telesno. Rekel sem si, grem preverit svoje sposobnosti, odnehal bi le, ko bi šel po štirih. Drugače pa je bilo to zame posebno doživetje. Na tem maratonu sem spoznal dekletko, s katero upam, da bova šla prihodnje leto skupaj. Veliko sem srečal znanih obrazov, dobil nove vtise, ki so mi še nekaj časa ostali v lepem spominu. Orga-

nizacija pa je tudi bila poceni in dobra.«

Tudi **Mirko BRGLEZ** je hodil prvič: »Hodil sem natanko 12 ur, od ene do ene. Odločil sem se čisto slučajno, po pogovoru s prijatelji, dan prej. Mislim, da mi bodo bržčas prišli prav sprehodi, ki sem jih opravil teden dni prej na dopustu v Logarski dolini. Bila pa je tudi želja spoznati vzdržljivost samega sebe in videti kako to izgleda. Mislim, da je to sicer zelo prijetno, a je tudi velik napor. Sicer pa ni samo hoja. Malo moraš tudi teči, da preusmeriš napor mišic v druge kretnje.«

Ne boste verjeli, peš v Logarsko dolino so se izmed cinkarnarjev podali še: Sandi Konec, Dani Perčič, Helena Umek, Šeruga, Jurak...

M. G.

CENE ZA REKREACIJO

50 milijonov samo za najemnine

Današnji, zelo skokoviti rasti cen je zares težko slediti. Tudi v rekreacijski dejavnosti so cene najemnin telovadnic, kegljišč, skratka športnih objektov tako narasle, da si sekcije ne znajo več predstavljati, kje bodo dobile denar. Spet bo potrebno prosjati enkrat pri enem tozdu, drugič pri drugem.

Udeležba cinkarniških ekip v 15. panogah na jesenskih sindikalnih športnih igrah v Celju stane 5.920.000 din. Kegljaska sekcija, ki potrebuje štiri steze štirikrat na teden, če hoče z redno vadbo dosegati vsaj povprečne rezultate, potrebuje kar 38.871.040 din. Za tedenske rekreativce je potrebna telovadnica, katere na-

jemnina zneso 6.400.000 din. V popularnem športu - igranju tenisa, je za najemnino pokritega igrišča šest ur tedensko treba odšteti 21.600.000 din. Za zimski šport pa je bolje, da snega ni. To je le nekaj dejstev o cenah. Kako pa bomo denar dobili, je drugo vprašanje. Ponojimo še, da je bilo v skladu skupne porabe odobrenih v marcu 51.000.000 din.

Ni odveč razmišljati, da bomo morali tudi sklad skupne porabe revalorizirati ali pa ga obogatiti z obrestmi. Za letos je seveda prepozno, vodje sekcij pa bodo pač morali iti h kakemu direktorju na kavo in ga vprašati, če bi morda v tozdu hoteli postati sponzor.

M. G.

MILE JE ULOVIL LISICO

Na prijetnem izletu konec junija so metalurgi v gozdu v Logarski dolini iskali lisico. Lov na lisico je prav zanimiva reč. Dva sta šla naprej v gozd, za seboj sta posipavala žagovino in deset metrov od označene poti skrila lisico. Ko sta

prišla iz gozda, se je vseh sto udeležencev vsulo v gozd. Iskali so jo približno 20 minut. Našel jo je Mile Krstevski, kilometer in pol globoko v gozdu. Potem so igrali nogomet in vlekli vrvi. Zmagali so tekmovalci iz nove valjarne.

SODELUJTE!

RAZPIS

Za najboljši program športno-rekreativnega področja ZA NAGRADO!

Danes nas večina žal ne živi zdravo. Vsak posameznik in mi vsi skupaj se premalo gibamo. Vzroki pa niso samo v druginji in času. Ko človek pride v tista leta, ko ga začne zbadati malo tu in malo tam in ko gre z njegovo težo navzgor, se šele zave, da se je premalo gibal. Takrat se obleče v trenerko in gre zvečer na zrak ter malo teče okoli hiše. Žal prepozno!

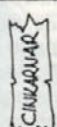

Že danes storimo kaj, da ne bi bilo prepozno. Kaj? Najprej sestavimo dober program športne rekreacije za vse leto. Z najboljšim programom, ki bo tudi nagrajen, bomo skušali dobiti denar in začeti z delom. Rezultati bodo kmalu vidni.

Program športno-rekreativnega področja v Cinkarni pošijite najkasneje do 10. novembra v uredništvo. Komisija za šport in rekreacijo pri IO Konferenca OO sindikata bo vse programe ocenila, izbrala najboljšega in ga nagradila. S tem delo še sicer ne bo zaključeno, treba bo še veliko truda, toda če bomo vedeli kaj in kako delati, bo dosti lažje.

Lep športni pozdrav in veliko sreče!

NAGRADNA KRIŽANKA št.5

 TATARSKI VOSKAVAN	VSTOPNICA	OBRI	MOČAN TEŽ	CINKARNA	LANG ATILA		ISRAKKA GARDNER	ISRAKKA KRAVANKA		ERDELJI NIKOLAJ		DALMAT. PISATELJ Vjekoslav	FRANC. REKA	STARJEJSI IMOGNEZ. SAMIST
				LOČEN PROSTOR V GLEDA- LISCU	NADAV. NAPLACILO		PRNA		DR.KAMENJE					
	KARTA PRI TARBU					NAS IZDELEK		IT.REZISER Francesco N.PESNIK Hans			ZIDOVSKI KRALJ			
	STAR PLUS					SUMERSKA BOGIKJA PLEMENST VEZNIK			DVOVAL. AKELNA SKUPINA JAP.IGRA		TRENA TERSEK			
OSTRIZENA SLAKA						MEDICIN. MERILNA NAPREVA								 CINKAR
FORMOZA											BERILIJ			

Rešitev nagradne križanke št. 4

Vodoravno: VARGA, KEMIK, IBERT, MORALA, NEMEA, ARAGON, RIBIŠKI CAR, RO, ACE, NAZEB, NIN, KALORIJA, PI, IS, DAN, AMERIKA, BEK, DEDEK, NAPAD, NART, JONI, ATI, ITALIA, JANIČAR, VEZUR, NIKO, EROTIK, AMARO.

Nagrajenci: 1. izžrebanka je Minka Lenar iz Logarske doline, 2. nagrajenec je Pavel Žele, upokojenec, 3. pa Herta Franc iz Metalurgije. Čestitamo!

Reševalci: Rešitve pošljite do 10. novembra 1989 v uredništvo, na kuverto napišite »za križanko«. Svoj naslov pa za-

pišite na prazen prostor ob križanki. Nagrade dvigujemo skladno z rastjo OD v Cinkarni. 1. nagrada je bila v avgustu 307.520, 2. nagrada 148.520 in 3. nagrada 123.010 din. Nagrade izplačujemo skupaj z izplačilom OD, upokojemcem pa po pošti. Veliko sreče vam želimo!

Naslov reševalca:

Jubilejni, dvajseti pevski tabor v Stični

Tako kot prejšnje leto, smo se tudi letos pevci mešanega pevskega zbora Cinkarne udeležili jubilejnega XX. pevskega tabora v Stični.

Vse leto smo pridno vadili pesmi, in kar prehitro je prišel 18. junij, ko smo ob 6.00 uri zjutraj odšli izpred Celeie v Celju.

Vreme je bilo slabo, a smo upali, da se bo do nastopa izboljšalo. Žal je bilo naše upanje zaman, saj je najhuje lilo, ko smo nastopali. Generalka je bila od 8. do 11. ure dopoldne, sam prenos pa se je začel ob 13. uri. Kljub temu, da je neusmiljeno deževalo, so pevci vztrajali na svojih mestih tako na sami generalki, kot tudi na nastopu.

Slavnostni govornik je bil Ciril Zlobec, ki je opisal pomen pevskega tabora in orisal trenutno stanje v Jugoslaviji. Poudaril je, da samo na tem taboru pevci lahko. pojemo sproščeno, samo sami sebi, brez treme, saj to ni tekmovalnega značaja. In res smo peli z veseljem in glasno, dežju navkljub.

Po nastopu smo vsi hiteli domov. Vsak je komaj čakal, da pride do suhe obleke, saj smo bili popolnoma premočeni. Do Ljubljane se je z nami peljal eden od vodilnih organizatorjev pevskega tabora Mitja Gobec, sin znamenitega glasbenika in zborovodje Radovana Gobca, ki gre tudi sam po očetovih stopinjah.

Veliko nam je povedal v zvezi s samo organizacijo pevskega tabora in ko smo ga poslušali, nam je čas hitro minil.

Zahvalujemo se vodstvu Cinkarne Celje in vodstvu posameznih tozdov za finančno

pomoč, zahvalujemo se vsem članom kolektiva za moralno podporo, obenem pa vabimo vse, ki radi požete, da se nam pridružite.

Brigita KONČAN

Z 6.000 obrati ob Savinji navzgor

Avto krožek društva Ljudske tehnike Cinkarne je v soboto, 16. septembra 1989, priredil orientacijsko vožnjo z osebnimi avtomobili v Logarsko dolino. Na štartu pred Marketingom je bilo zelo živahno. Med 37. prijavljenimi ekipami je vladalo napeto vzdušje. Neobveščeni opazovalec je dobil vtis, da gre za veliko hitrostno dirko, kajti motorji so se vrteli z najvišjimi obrati, škripale so zavore in cvilile gume.

Proga je bila sestavljena iz treh etap v skupni dolžini 72 kilometrov. Vozniki so jo morali prevoziti s povprečno hitrostjo 51.6 km/h in vmes opraviti več preizkušenj. Pred štartom so se morali izkazati v spretnostni vožnji. Tudi sovozniki so bili zaposleni.

Za vsako etapo so morali izračunati povprečno hitrost, naloga voznika pa je bila, da je pripeljal mimo kontrole v optimalnem času.

Na vsakem kontrolnem mestu so morali vozniki opraviti še določeno nalogo: pri tozdu Kemija Mozirje so se morali izkazati z vzvratno vožnjo na »most«, pri Igli so se morali vzvratno čim bolj približati steni, na cilju v Logarski dolini pa so se pomerili v streljanju in v reševanju testov iz cestno prometnih predpisov.

Celotno preizkušnjo so uspešno opravile vse ekipe, ki so se uvrstile takole: 1. Dušan Žlavs in Vili Zalokar, 2. Bojan Kužner in Vili Klajnšek, 3. Anton Mihalič in Franc Ivič, 4. Marjan in Karmen Rejc, 5. Franc in Romana Slemenšek, 6. Helena Umek in Marija Kobe, 7. Ignac Lukačević in Bojan Gajšek, 8. Franc Preložnik in sin, 9. Darinka Špacapan in Srečko Pliberšek, 10. Branko in Urška Kukovič. Nagrade so prejele prve tri ekipe, najboljša ženska ekipa, ki je zasedla šesto mesto in sedemtrideseta ekipa (Andriana Jakob in Anton Kumperšek), tolažilno nagrado.

Za lačne želodce sta poskrbela Rudi in Tomo, ki sta pripravila odlične pleskavice in kotle, pomagali pa sta mu Tatjana in Jože. Z. Š.

MINKA ČUVA NAŠ DOM

Odkar se je Ivan invalidsko upokojil, je mesto upravnice doma v Logarski dolini prevzela Minka LENAR. Delo je nastopila prav v sezoni. Čeprav nam ni hotela potožiti, smo zvedeli, da je imela dela na pretek. Še posebno zato, ker so naši delavci in tuji gostje v našem domu gostovali pretežno le po eno noč.

Minka je doma iz Robanovega kota, z družino pa živi v Logarski dolini. Končala je VEKŠ, smer turizem v Ljubljani. Pred prihodom v Cinkarno se je vozila v Luče, tam je delala v materialnem knjigovodstvu Gozdnega gospodarstva Nazarje. Za cinkarniški dom se je odločila predvsem zaradi vožnje, bližine in zaradi dela, ki bolj ustreza njeni izobrazbi.

O svojih prvih vtisih mi je povedala:

»Z dobro voljo kar gre. Z gosti sem zadovoljna. Sedaj sem se že kar navadila. V začetku pa je bilo hudo, ker je bilo dela toliko, da še hiše nisem mogla takoj spoznati. Želela sem

se ravnati po hišnem redu, toda delo zahteva, da sem v domu skoraj ves dan. Sem pač iz takega testa, da če je potrebno kaj narediti, ne morem kar pustiti in oditi. Če bi dali dom na razpolago še drugim podjetjem, bi ne zmogla sama«.

O razvoju turizma v Logarski dolini pa takole razmišlja:

»Naši gostje so starejši in mlade družine z otroki. Ti si želijo miru in svežega zraka. To je zagotovljeno, toda razen izletov na bližje vrhove, Logarska ne nudi nič drugega. V naši dolini manjka nekaj, kar bi izpopolnilo prosti čas, predvsem v slabem vremenu. Rešitev bi bila v pokriti rekreacijski dvorani z bazenom, na primer«.

Kaj pravi o turizmu v našem domu?

»Mislim, da bi bilo potrebno imeti več osebnih stikov z družbenim standardom, kajti telefonski razgovori niso dovolj. V skupnem dialogu bi lahko prišli do boljših rešitev, s katerimi bi bili zadovoljni tudi naši delavci.«

Cinkarnar

Glasilo delovne organizacije Cinkarna izhaja mesečno. Ureja ga uredniški odbor, predsednik Maks Pečnik, člani Amadeo Dolenc, Darja Vovk, Lenart Horvatič. Glavna urednica Mira Gorenšek, odgovorni urednik Leopold Slapnik, lektorica Jelka Bombač. Naslov uredništva: Cinkarnar, Cinkarna, Kidričeva 19, Celje, tel.: 33112, int. 3205. Tiska tiskarna Cinkarna v nakladi 3.000 izvodov. Cinkarnar je brezplačno na razpolago vsem članom kolektiva, upokojencem in štipendistom.

Na podlagi izjave sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974 je glasilo oproščeno temeljnega prometnega davka.